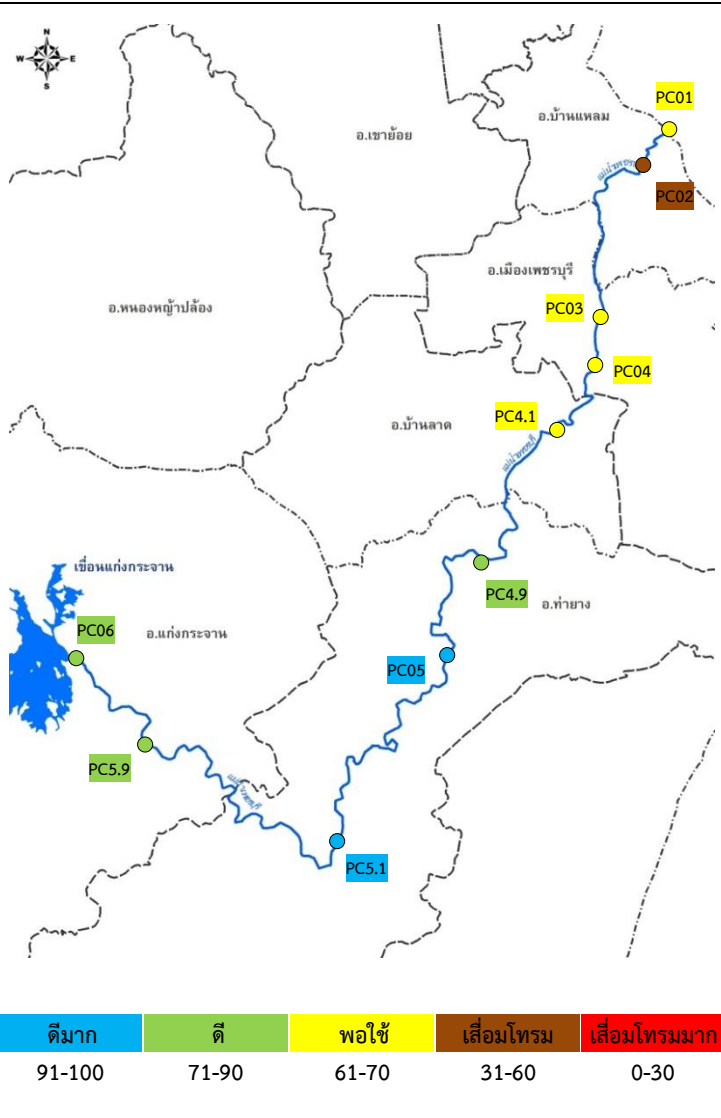

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

รายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรี ครั้งที่ 1/2563
(คุณภาพน้ำช่วงระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2562)

การดำเนินงาน : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ลุ่มน้ำเพชรบุรี (แม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง และแม่น้ำเพชรบุรีตอนบน) ครั้งที่ 1/2563 ระหว่างวันที่ 26-27 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งประเมินคุณภาพน้ำตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน และดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)

สถานี PC01 : บริเวณปากแม่น้ำเพชรบุรี อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 63 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)	สถานี PC4.9 : บริเวณสะพานยางห้อย อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 88 (อยู่ในเกณฑ์ดี)
สถานี PC02 : บริเวณสะพานข้ามก่อนเข้าตลาดบ้านแหลม อ.บ้านแหลม ค่า WQI = 60 (อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม)	สถานี PC05 : บริเวณท้ายเขื่อนเพชรบุรี ต.ท่าแลง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 95 (อยู่ในเกณฑ์ดีมาก)
สถานี PC03 : บริเวณสะพานเทศบาล ต.คลองกระแซง อ.เมือง จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 62 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)	สถานี PC5.1 : บริเวณสะพานท่าไม้รวก ต.ท่าไม้รวก อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 93 (อยู่ในเกณฑ์ดีมาก)
สถานี PC04 : บริเวณถนนเพชรเกษม บ้านต้นมะม่วง-บ้านหม้อ จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 65 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)	สถานี PC5.9 : บริเวณสะพานสองพี่น้อง อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 90 (อยู่ในเกณฑ์ดี)
สถานี PC4.1 : บริเวณสะพานราษฎร์-ร่วมศรัทธา อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 65 (อยู่ในเกณฑ์พอใช้)	สถานี PC06 : บริเวณท้ายเขื่อนแก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี ค่า WQI = 90 (อยู่ในเกณฑ์ดี)

ผลการตรวจวัด : จากผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ครั้งที่ 1) จำนวน 10 สถานี ประเมินคุณภาพน้ำตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า (2)ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรีตอนบนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำที่กำหนด และแม่น้ำเพชรบุรีตอนล่างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำที่กำหนด

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำแม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง และแม่น้ำเพชรบุรีตอนบน ครั้งที่ 1/2563

แหล่งน้ำ	สถานี	วันที่เก็บตัวอย่าง	ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำที่สำคัญ					(1) WQI	(2) ประเภทแหล่งน้ำ (คุณภาพน้ำ)	ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา
			DO mg/l	BOD mg/l	TCB	FCB	NH ₃ -N mg/l			
			MPN/100 ml							
แม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง	PC01	27 พ.ย. 62	6.70	1.4	13,000	1,100	0.19	63	3	-
	PC02	27 พ.ย. 62	6.60	1.4	46,000	1,800	0.20	60	4	TCB
	PC03	27 พ.ย. 62	7.00	0.9	40,000	4,600	ND	62	4	TCB,FCB
	PC04	27 พ.ย. 62	7.20	0.6	31,000	2,300	ND	65	4	TCB
	PC4.1	27 พ.ย. 62	7.30	0.6	33,000	3,100	ND	65	4	TCB
	PC4.9	27 พ.ย. 62	7.20	0.6	4,900	230	ND	88	3	-
แม่น้ำ	PC05	26 พ.ย. 62	7.80	0.6	790	110	ND	95	3	-
แม่น้ำ	PC5.1	26 พ.ย. 62	7.50	0.7	790	220	ND	93	2	-

เพชรบุรี	PC5.9	26 พ.ย. 62	6.10	0.6	790	140	ND	90	2	-
ตอนบน	PC06	26 พ.ย. 62	4.20	0.2	40	<18	0.05	90	3	DO
เทียบกับ	มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ 2		≥6.0	≤1.5	≤5,000	≤1,000	≤0.5	ดี		
มาตรฐาน	มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ 3		≥4.0	≤2.0	≤20,000	≤4,000	≤0.5	พอใช้		
คุณภาพน้ำ	มาตรฐานคุณภาพน้ำประเภที่ 4		≥2.0	≤4.0	-	-	≤0.5	เสื่อมโทรม		

หมายเหตุ ND คือ Not Detected หมายถึง ตรวจแล้วไม่พบค่า

ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา

แหล่งน้ำ	ปัญหาคุณภาพน้ำ		แนวทางแก้ไข
	ตัวชี้วัดที่เป็นปัญหา	รายละเอียดสถานที่ที่เป็นปัญหา/สาเหตุ	
แม่น้ำเพชรบุรีตอนล่าง	TCB และ FCB	- บริเวณสะพานข้ามก่อนเข้าตลาดบ้านแหลม (PC02) อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี บริเวณสะพานเทศบาล (PC03) ต.คลองกระแซง บริเวณถนนเพชรเกษม บ้านต้นมะม่วง-บ้านหม้อ (PC04) อ.เมือง จ.เพชรบุรี และบริเวณสะพานราษฎร์ร่วมศรัทธา (วัดลาดศรัทธาราม) (PC4.1) อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี พบว่า มีการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) และแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) มีค่าสูงเกินมาตรฐาน โดยแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) เป็นแบคทีเรียที่อยู่ในอุจจาระของสัตว์เลือดอุ่น เช่น มนุษย์ โค สุกร เป็นต้น สาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของแบคทีเรีย จากการระบายน้ำทิ้งของกิจกรรมโดยรอบ ที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้อง หรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน เช่น ชุมชน ฟาร์มปศุสัตว์ หรือสถานประกอบการต่างๆ	(1) ลด/ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ฟาร์มปศุสัตว์ หรือพื้นที่การเกษตร ที่ไม่ได้ผ่านการบำบัดที่ถูกต้อง หรือที่ผ่านการบำบัดแล้วแต่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ลงสู่แหล่งน้ำ (2) สนับสนุน/กระตุ้น/เร่งรัด ให้ชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ โดยเฉพาะชุมชนขนาดใหญ่มีนโยบาย แผนงาน ที่ชัดเจนในการจัดการน้ำเสียชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยไม่จำเป็นต้องรอกงบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งชุมชน เป็นระบบบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นจากครัวเรือน (Onsite Treatment) หรือ ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนแบบแยกศูนย์ (Decentralize Treatment Plant) ก่อเป็นทางออกที่ดีในระยะสั้น (3) ติดตาม/ควบคุมกำกับ ให้ท้องถิ่นที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมและเป็นพื้นที่ที่ตรวจพบการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่ม ฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) ซึ่งเป็นแบคทีเรียที่อยู่ในอุจจาระของสัตว์เลือดอุ่น และเป็นสาเหตุของโรคระบบทางเดินอาหาร ตรวจสอบสาเหตุและหาแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา (4) ใช้มาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวด สำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตาม ให้ลงโทษทั้งทางสังคมและกฎหมายกับผู้ประกอบการที่ละเลยไม่เอาใจใส่ เพื่อกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด (5) สร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการหรือเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ดำเนินการลดและจัดปริมาณมลพิษหรือควบคุมการจัดการของเสียจากขบวนการผลิตอย่างจริงจัง (6) รณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ก่อมลพิษส่วนหนึ่งกับแหล่งน้ำเกิดจิตสำนึกและตระหนักถึงความรับผิดชอบในการดูแลรักษา น้ำ สิ่งมีชีวิตในน้ำ ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของทุกคนในชุมชน อย่างยั่งยืน
แม่น้ำเพชรบุรีตอนบน	DO	- บริเวณท้ายเขื่อนแก่งกระจาน อ.แก่งกระจาน จ.เพชรบุรี (PC06) พบว่า ค่าออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) มีค่าต่ำกว่ามาตรฐาน โดยสาเหตุที่สำคัญเกิดจากการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ จากการระบายน้ำทิ้งของกิจกรรมโดยรอบ เนื่องจากจุลินทรีย์ต้องใช้ออกซิเจนในน้ำจำนวนมากในการย่อยสลายสารอินทรีย์ ส่งผลให้ออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ลดลง หรือในบริเวณจุดตรวจวัดที่อยู่ใต้เขื่อน (PC06) เมื่อไม่มีการปล่อยน้ำ น้ำจะมีปริมาณน้อยและลักษณะนิ่ง อาจส่งผลให้ออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) น้อยลง หรือการปล่อยน้ำจากใต้เขื่อนที่มีระดับความลึกมาก ปริมาณของออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (DO) ก็จะมีปริมาณน้อย	

หมายเหตุ :

(1) WOI หมายถึง ค่าดัชนีคุณภาพน้ำทั่วไป (Water Quality Index) ซึ่งนำค่าของดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำ 5 พารามิเตอร์ มาคิดคำนวณ ได้แก่ ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำ (Dissolved Oxygen : DO) ความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand : BOD) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria : TCB) แบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria : FCB) และแอมโมเนีย (Ammonia : NH₃-N) มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-100 โดยแบ่งเกณฑ์คุณภาพน้ำได้ดังนี้ **คะแนน 0-30 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรมมาก, 31-60 คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม, 61-70 คุณภาพน้ำพอใช้, 71-90 คุณภาพน้ำดี, 91-100 คุณภาพน้ำดีมาก**

(2) **ประเภทแหล่งน้ำ** คุณภาพน้ำที่กำหนดตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ดังนี้

ประเภทที่ 1 ได้แก่ แหล่งน้ำที่คุณภาพน้ำมีสภาพตามธรรมชาติโดยปราศจากน้ำทิ้งจากกิจกรรมทุกประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติก่อน (2) การขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตระดับพื้นฐาน (3) การอนุรักษ์ระบบนิเวศของแหล่งน้ำ

ประเภทที่ 2 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การอนุรักษ์สัตว์น้ำ (3) การประมง (4) การว่ายน้ำและกีฬาทางน้ำ

ประเภทที่ 3 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำทั่วไปก่อน (2) การเกษตร

ประเภทที่ 4 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อ (1) การอุปโภคและบริโภคโดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน (2) การอุตสาหกรรม

ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

ส่วนเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8

โทร. 032-327603

สามารถดาวน์โหลด

ข้อมูลโดยละเอียด

(<http://wow.in.th/20>)

tK)

